

Factsheet

Verbouwen stikstofbindende gewassen op diverse grondsoorten

Doelen

Het telen van een stikstofbindend gewas om mee te kunnen doen aan het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) is voor veel melkveehouders economisch interessant. Enerzijds is het van belang om de teelt zo goed mogelijk te laten slagen voor het behalen van de Eco-activiteit en de financiële vergoeding hiervan. Anderzijds mag er steeds minder bemest worden op de percelen in verband met de afbouw van derogatie. Een stikstofbindend gewas zou hier een goede oplossing voor kunnen zijn.

- Is het verbouwen van Luzerne haalbaar en werkbaar?
- Wat zijn de verschillen per grondsoort i.r.t. de groei en opbrengst van de Luzerne?
- Verschillende manieren van bemesten.
- Wat doet droogte/vorst met de hergroei van Luzerne?
- Teruggroei van de voorteelt.
- Ervaringen delen.

Bij 4 melkveehouders zijn verschillende stikstofbindende gewassen gezaaid

	Van der Steege	Spoelstra	Posthumus	Van der Schaar
Grondsoort	Zand	Klei	Klei	Klei
Voorvrucht	Mais + groenbemester	Mais	Mais	Blijvend grasland
Vorbewerking	Vanggewas ondergewerkt, niet bespoten	Onkruid gespoten en bemest	Onkruid gespoten, gefreesd	Gefreesd, geploegd en geëgaliseerd. Hierbij zijn 3 greppels toegevoegd aan het perceel
Gezaaid gewas	Luzerne/rode klaver/Winterrogge	Luzerne/rode klaver	Luzerne/witte klaver/gras	Luzerne/rode klaver
Mengsel	30 kg/ha Luzerne 5 kg/ha klaver 30 kg/ha Winterrogge	25 kg/ha Luzerne 5 kg/ha klaver	n.v.t.	35 kg/ha Luzerne 10 kg/ha klaver
Zaaidatum	1 en 22 mei 2023	Mei 2024	2 juni 2023	Augustus 2023
Bemesting	Kalk 225 kg prod. kas zwavel 1e snee 35 ton drijfmest 5e snee 25 ton drijfmest	20 ton drijfmest 10 ton vaste mest	40 ton drijfmest 100 kg kas 2e jaar: alleen bemest met 30 ton drijfmest	Niet bemest

Resultaten

Van der Steege:

Opkomst 1e oogst was zeer slecht. Na de winter slechte terugkomst van de luzerne. Overgroeid door het Italiaans raaigras (vanuit groenbemester mais). Daarnaast zal de grondsoort en het natte voorjaar een rol gespeeld hebben. Maaihoogte: 7 cm
Kuilanalyse: Luzerne mee gekuild met het grasland, 147 ruweiwit op 1e/2e/3e snede.

Spoelstra:

Opkomst was zeer goed, de luzerne zet goed door. De klaver is er wel maar zie je bijna niet. Maaihoogte: net als gras
Oogst: De luzerne is in baaltjes geperst, dit kwam goed uit omdat de kuil al vol was, analyse is hier nog niet van binnen.

Posthumus:

De luzerne is het eerste jaar heel matig opgekomen en heel veel onkruiddruk, de droogte speelde daarin ook mee. Na de natte winter is de luzerne heel slecht opgekomen, de klaver daarentegen doet het wel heel goed en breidt zich uit. Opbrengst per hectare geschat op:
1e jaar: 2 snedes +- 1.500 kg/ds
2e jaar: 1x 3.000 kg/ds en 2x 1.500 kg/ds
Maaihoogte: 7 á 8 cm
Kuilanalyse 2023: Luzerne vochtig mee gekuild, ruweiwit zat toen op 200. Dit heeft voor problemen op ons bedrijf gezorgd, daarom dit jaar de luzerne mee geschud en ingekuild.

Van der Schaar:

Open zode; in het voorjaar is door vraat en vertrapping van ganzen de rode klaver bijna niet opgekomen en de luzerne zeer kort gehouden. Hierdoor is de beslissing genomen om dit perceel in de groene braak op te geven. We hebben het daarbij doorgezaaid met een kruidenmix en haver. De kruidenmix, luzerne en rode klaver zijn in de zomer wel goed opgekomen, de haver totaal niet. In september is er nog Engels raaigras doorgezaaid om een dichtere zode te krijgen. Volgend jaar gaat het mee als kruidenrijk grasland bij een project van Friesland Campina.

